
Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/56-1
Saksbehandler Ståle E. Sjaavaag

Utvalg	Møtedato
Råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse	11.02.2026
Utvalg for livsløp og kultur	11.02.2026
Kommunestyret	26.02.2026

Veiledende tildelingskriterier for helse- og omsorgstjenester for Risør kommune

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Veiledende tildelingskriterier for helse- og omsorgstjenester vedtas

Vedlegg

Veiledende tildelingskriterier for Risør kommune

Sammendrag

Risør kommune skal tilby helse- og omsorgstjenester i tråd med gjeldende lover og forskrifter. For langtidsopphold i sykehjem har kommunestyret vedtatt en egen forskrift, mens øvrige tjenester reguleres gjennom veiledende kriterier for å sikre likebehandling, forutsigbarhet og effektiv ressursbruk.

Kommunens tjenester skal være forsvarlige og bygge på fagkunnskap, nasjonale retningslinjer og god praksis. Ressursene er begrensede, og prioriteringsprinsipper skal sikre at de brukes der de gir størst nytte og til dem med størst behov. Prioriteringsveilederen (Meld. St. 38 (2020-2021)) gir kjøreregler for hvordan knappe ressurser fordeles, og skal bidra til rettferdig og transparent prioritering basert på et verdigrunnlag med bred legitimitet.

Innsatstrappen er kommunens kapasitetsstyringsverktøy og legger vekt på forebygging og tidlig innsats. Ved tildeling skal lavere nivåer i trappen være forsøkt først. Hjelpemidler og helseteknologi skal vurderes som førstevalg ved tjenesteleveranse.

Veiledende tildelingskriterier skal sikre lik praksis, redusere forventnings gap og danne grunnlag for kartlegging og individuelle vurderinger. Prosessene beskrives i kommunens interne prosedyrer.

Bakgrunn

Risør kommune står overfor en betydelig demografisk endring med lavt folketall og en aldrende befolkning. Økningen i antall eldre vil gi et varig press på helse- og omsorgstjenestene, samtidig som aldersbæreevnen svekkes. Dette innebærer at flere innbyggere vil ha behov for omfattende tjenester, mens antallet yrkesaktive som kan bidra til finansiering og bemanning blir relativt færre.

Mangelen på kvalifisert personell i helse- og omsorgssektoren er en nasjonal utfordring som rammer kommunene hardt. Helsepersonellkommissjonen (NOU 2023:4) bekrefter vedvarende rekrutteringsproblemer, særlig i distriktene, og understreker behovet for systematiske tiltak for å rekruttere, beholde og utvikle kompetanse. Dette forsterker presset på kommunal tjenesteleveranse og øker behovet for heltid, oppgavedeling og bruk av teknologi.

Demografisk aldring, rekrutteringsutfordringer og begrenset økonomisk handlingsrom gjør det nødvendig med tydelige prioriteringsprinsipper og effektiv ressursstyring. Risør kommune må konsekvent anvende innsatstrappen med vekt på forebygging og tidlig innsats, vurdere helseteknologi som førstevalg der det er forsvarlig, og utvikle en aktiv strategi for kompetanse, heltid og oppgavedeling i tråd med nasjonale føringer som Kompetanseløft 2025.

Saksopplysninger

Kommunens helse- og omsorgstjenester er i stor grad regulert av lover og forskrifter. Dette gir klare føringer for hvilke tjenester kommunen skal tilby. For langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig med heldøgns tjenester, krever loven at det utarbeides forskrift med tildelingskriterier. Risør kommune har utarbeidet en slik forskrift som ble vedtatt i juni 2017. For øvrige tjenester er det ikke lovpålagt å ha egne kriterier, men kommunen har valgt å utarbeide veiledende retningslinjer for å sikre likebehandling og forutsigbarhet.

Formålet med veiledende kriterier er å sikre like rettigheter og likebehandling, gi tydelige føringer for tjenestenivå og prioriteringer og være et verktøy for forvaltning av knappe velferdsgoder. Dette skal bidra til forutsigbarhet for innbyggerne og redusere forventnings gapet.

Helse- og omsorgstjenester skal være forsvarlige, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1. Kravet til forsvarlighet bygger på anerkjent fagkunnskap, nasjonale retningslinjer og god praksis. Kommunen skal sikre at tjenestemottakere får hjelp til rett tid, i riktig omfang og med tilfredsstillende kvalitet.

Ressursene innen helse- og omsorg er begrensede og må fordeles rettferdig. Kommunen skal følge prioriteringsveilederen som ramme for beslutninger om tildeling, der nytte, ressursbruk og alvorlighet vurderes samlet og transparent. Prinsipper for prioritering skal sikre at ressursene brukes der de gir størst dokumentert effekt og til dem som har størst behov, og at like tilfeller behandles likt. Disse prinsippene skal bygge på et verdigrunnlag med bred legitimitet i befolkningen.

Prioriteringsveilederen og innsatstrappen blir et verktøy for å sikre dette. Veilederen skal anvendes i saksbehandling, med etterprøvbare begrunnelser, og oppdateres ved endringer i nasjonale retningslinjer.

Risør kommune har vedtatt å bruke innsatstrappen som kapasitetsstyringsverktøy for bærekraftige helse-, omsorgs- og oppveksttjenester. Modellen legger vekt på forebygging og tidlig innsats. Ved tildeling av tjenester skal tiltak på lavere nivå i trappen være forsøkt først.

Ved vurdering av tjenesteleveranse skal hjelpemidler og helseteknologi alltid vurderes som førstevalg, basert på en konkret og skjønnsmessig vurdering av hensiktsmessighet.

Konklusjon

Veiledende tildelingskriterier sikrer lik praksis blant saksbehandlere og tjenesteytere. Det vil styrke likebehandling og like rettigheter for kommunens innbyggere. Tildelingskriteriene danner grunnlag for hvilke opplysninger og kartlegginger som må innhentes for individuelle vurderinger. Prosessene beskrives nærmere i kommunens interne prosedyrer.